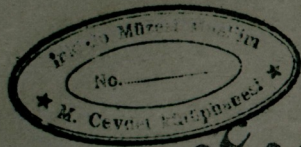

۵ ایلول ۱۹۱۸

صافی : ۶۰

اوجنچی جلد

کیلی مخبوت

اِقْتِصَادِیَّات

تسادیجات

زوائد و ریکاری

سوسیالیستلر مساوات اجتماعیہ غایہ سے دوعری مختلف یولاردن کیدرلر. بعضیاری استحصالاتی کاملاً قوۃ عمومیہ تودیع، دیگرلری وسائط استحصالیہ فی اموال عمومیہ صورتدہ استعمال، وبرطافلری ایسہ معین اصول ودستورلرہ استحصالاتی تنسیق وتنظیم ایتک جہتی التزام ایدرلر. سوسیالیستلردن بسبتون بشقہ یولاردن کیشکلہ برابر بعضاً غایہ خصوصندہ سوسیالیستلرہ برلشن تسادیجیلر ویاخود اجتماعی اصلاحاتیجیلر اجتماعی موازنہ فی تأسیس خصوصندہ یالکزبربولہ مالک اولقی یاخود برواسطہ ہرجامعت ایتکلہ اکثفا ایتیوب استحصالاتدہ، انقسام وتا اول ثروتدہ اولسون، مالارک استیلا کندہ اولسون اجتماعی موازنہ نافع اولہ بلہ جاک ہر نوع تدبیرہ توسل ایدر، حیات مجادلہ سندہ مغلوب اولان خلق صنفلرینک امدادینہ یتیشیرلر. ایتقی شوراسی محققدرکہ اجتماعی اصلاحاتک اکثہم قسمی اموالک استیلا کندہ نظاہر ایدر. اجتماعی اصلاحاتیجیلر تصرف وتثبت شخصیہ خلل کنیرمک ایستہ مملکاری ایچون استحصالاتک سربست برصورتدہ اجراسنہ مانع اولوزلر؛ فقط ثروت عمومیہ مک بر قسم کلیمسی خلق طبقہلرینک اسباب استراحتی تأمینہ مدار اولان مؤسسہلرک احداث وناسیسنہ تخصیص ایتدیرلر.

ایشتنہ مملکتدہ دخی تسادیجیلک تطبیقاتی موضوع بحث اولنجہ الاول خاطرہ کان ثنی استیلا. کان عمومیہ مک تنسیق وتنظیمی خصوصندہ خاطرہ کلیر. استیلا کانک تنسیق وتنظیمی خصوصندہ نظر اعتبارہ آلتنہ جقی یکجوق یک تدبیرلر وتثبتلر ارسندہ بزورادہ یالکزحال حاضرہ افکار عمومیہ بی اشغال ایدن مسائلہ تاس ایدن بعض خصوصاتی ذکر ایلہ اکثفا ایدہ جکز.

بوکون افکار عمومیہ بی الذ زیادہ اشغال ایدن باشلیجہ ایک مسئلہ وارد.

۱- شہر امانتی مسئلہ سی. کندی طرز تنقیضہ کورہ شہر امانتی مسئلہ سندن قصد بشقہ برلرہ شہر امانتی طرفندن ایفا ایدیلن وظائفک بقصد بسبتون اہمال ایدلہ سندن عبارتند. بوقسہ شہر امانتی وارد ویا یوقدر کی بشارہ ومنافقہلرہ کیریشہ جک دکاز. شہر امانتہ ترتب ایدن وظائفک اہمال اولنہ سندن طولانی شہر بزرگہ خلق طبقہلری ایچون حیات تحمیل فرسا بردرجہ بہ کلشدر. پیہ جک شہر لودہ غلای اسعار اودرجہ بہ کلشدرکہ قناری اہالی ودعا دوعریسی حال حربین استفاده ایتک بولی بولہ میان خلق صنفلری ایچون بیتر ایتک بیلہ الک نادر نعتلر صیرہ سہ کلشدر. خستہلر ویا امریکدہ بولان یاورو وچلر ایچون حقیق عدالہ بلہ جک

عربیہ و تورکیہ الفبا حرفلرینک اسملری، عربیہ دن آلدیغہ نظرآ، معناری دخی بولساندن آلمشدر.

ا — aleph ؛ صغیر، اوکوز

ب — beth ؛ با ؛ خانہ، اقامتکناہ

ج — ghimel ؛ دوحہ

د — daleth ؛ فیو

ه — he ؛ ما ؛ منفس، بودروم، بجرمی

و — vav ؛ کوچوک، جنسک، چپوی

ز — zain ؛ زال ؛ سلاح

ح — het ؛ دیوار ویا چیتلہ محاط محل

ط — tet ؛ طابولوم

ی — yod ؛ یا ؛ آل

ک — kaph ؛ آل آہبی

ل — lan ed ؛ اوکوز اوکدرہ سی

م — mem ؛ صو

ن — noun ؛ بانی

س — sameh ؛ مسند، دایاناق

ع — ain ؛ کوز

ف — fe ؛ آغز

ص — cadde ؛ اوللہ ایکنہ سی

ق — coph ؛ ایکنہ پوزی، باشک آرقہ طرفی

ر — resch ؛ را ؛ باش

ش — shin ؛ دیش

ث — tav ؛ تا ؛ صلیب اشارتی [۹]

آرام غلاتی

ترتیب اولدیغی ثانیاً فرانسیزجہ تلفظنہ کورہ لائین حروفیہ کوسترلش کلہلر، حرفلرک عربانی تلفظی و ثانیاً لائین حروفیہ یازلش کلہلردن صوکرہ کان بعض جملار، او حرفلرک عربلر طرفندن نہ صورتلہ تلفظ ایدلہ بکنی کوسترلر.

[۹] بو جودولہ، بعض شکارلہ نظرآ اسم آلان حرفلر وارد. مرورمانلہ، الفبا حرفلری قولایقلہ اوکرمک وچوجو غک قفاسنہ برلشدر بیرمک ایچون بر اصول بولمشدرکہ اودہ حرفلرک شکارلی، خارجدہ بولان بعض شیلرک شکارلہ بکڑہ تکدن عبارتند. شمدیک الفبا معنودلرینک اساسی، آشنای بوقاری بو سیمتک محسولیدر. ایوم یک جوق میان مکتبلرندہ، چوققرہ، الفبائی، آتیدہ کی صورتدہ اوکرہ دیرلر:

ا، کدک کی؛ ب، یانی یاتیق؛ پ، ت، ث اوکا بکوز؛ ج، قولایقلہ، چ، ح، خ اوکا بکوز؛ د، چنجلہ؛ ذ، اوکا بکوز؛ ر، بی اگری؛ ز، ژ اوکا بکوز؛ س، اوچ دیش؛ ش، اوکا بکوز؛ ص، بادم کوزی؛ ض، اوکا بکوز؛ ط، نک قولای؛ ظ، اوکا بکوز؛ ع، آغری آتقیق؛ غ، اوکا بکوز؛ ف، فوزی؛ با، ق، دوقاق کی؛ ک، اگری؛ پوکری؛ ل، اوراق کی؛ م، چوماق کی؛ ن، چناق کی؛ و، عرب کی؛ (؟) کی؛ ه، ایکی کوزی؛ ی، یای کی.

سود، بغورت یکزور، الشادتائی احتیاجندن اولان کور، اودون تدارک ایتک هرکس خری دکل لکلی حاناقلرینہ معروض اولدن تراموایہ واپورہ پینک ممکن دکل. والحاصل بوی حیلانہ صفحه سندہ، هر ایددہ شہر امانتک ماده ویا بامقونی یک آبی برصورتدہ حس اولونیور.

هیچ شہبہ یوقک شہر امانتی مسئلہ سی یالک رأس کاردہ بولانلرک اہلیتزلکی مسئلہ سی دکل الذ زیادہ بارہ مسئلہ سیدر. شہر امانتی کندیسرتیز ایدن وظائفی ایفا ایتک ایچون لازمکن وسایل نقدیہ مالک بولنسہ ایدی هیچ شہبہ یوقک وظائفک برچوخی یک مکمل برصورتدہ ایفا ایدہ جکدہ حالبوک بوکون شہر امانتک بودجہ سی ایتقی وفتن اولان وامور قرطاسدین بشقہ برشی ایلہ برطاق معاملاتک ایفاسنہ کفایت ایدر. ماکرہ مراقبہ آلتنہ آلتی، حواچ ضروری فیثانلرینامر تأثیر ایدہ جک تثبتاندہ بولتی، و بونک کی دیا وظائف ایچون لازمکن مہوسائط نقدیہ تدارک شہر امانتی کلیا عاجزد. بوسائط نقدیہ علالہ وریکلر ویا کسورات منضمہ ایلہ تدارک ایتک ممکند؛ چونکہ حرب بوژندن بوتکالیف اساسی قوامی بولمشدر. وسائط نقدیہ مک دوعریدن دوعری حکومت مرکزہ طرفندن اعطاسی اصلا دوعری اولمسن. کویلیدن اعشار واغنام کی آغیر و تخمہ وریکلر تحصیل وجایات ایتک صورتلہ خزانہ کلن میانی استنبول خلقتک اسباب اسعار تأمینہ صرف ایتک بسبتون حقشارتی وانعقاد اولور. استنبول خلقتک احتیاجاتی یک اہالیسندن استحصال اولہ جق وسائط ایلہ ندم اولنہ لیدر.....

۲- افکار عمومیہ صری یک زیادہ اشغال ایتکی مسئلہ دہ حرب زنکینلری مسئلہ سیدر طرفندن خلق طبقہلری بیک درلو محرومیت ایتک یوب طوررقدہ ایکن دیگر طرفندن حرب ایتدیکلر عمومی فلاکلردن حرب اسرافان مز ثروت قازانان تورہ دیلر بیک درلو اسرافان ایت سفیانہ برجات کیریمکدہ و اخلاق عمومیہ دوعری سوق ایتکدہ درلر. بوقولایقلہ، سیکولار ایلہ قازانانلن یاردہ ملی استحصالاتک آتریہ استحصال صرف اولتیق شولیلہ طوروسنہ، استحصال ملیہ مک ویاخود استحصالات ملیہ بہ خدمت ایدیلہ وسائط اصراف بولندہ تبارہ اولسنہ سبب اولر. مثلا حرب تجاریاتک آیدہ ایکن اوچیوز لیرام ایدرک قولاندیغی سلطنت عربیہ سی ملی استیلا نظرندن ضیاع محضدر. اوغرہ دہ کی حیوانلر، ارادہ ایدن عربیہ ممانک الذ لومہ سی استحصالاتک قولایقلہ بایر. حرب تجاریاتک لزومسن برودولای خدمتیلر کندیسک و مترسلیری ایچون اشغال اولر، بونک کی اسرافات، ملی استیلاک نقطہ نظر مضر اولدیغی کی عمومی اخلاق نقطہ نظرندن شایان تأسفدر.

ظاهراً بر بردن آيزى كورين بو ايك مسئله
تساويك نقطه نظرندن بر برينه تمايله باغيدرو. بو
ايكى مسئله ايچون يالكلر بر صورتله تسويه
واردد: اوده زواند و بر يكلرى .

زواند و بر يكلرى — زواند و بر يكلرى تاريخ مالمده
يكى برشى دكلدر . اوروپا نك هان هر طرفده عصر لر
دنبرى آز چوق موقبله تطبيق اولغندهد . بو
و بر يكل طرفدارلى اولدني كي علهدارلى ده آاز
دكلدر . عماره دن اول زواند استهلاكانك نى اقتصاد
ايچون نافع اولدني و بنا عليه بونله قارشو رسوم
مانعه وضع اولتمه سنى موافق كورمه يئارده يك چوقدر .
عماره دن اول زواند طر ح اولنان و بر يكل نسيه
يك جزئى اولدني ايچون بر چوق مايون حاصلاتى
استعمار ايدرك عليمده اداره كلام ايتشورد . فقط
حرب دولاييله حال و وضعيت بستيون دكيششدر .
خارج ضروريه نك استصاله لازمكان قونلر يك
زياده كسيديكي ايچون بونلر بر قسنى زوانده صرف
و حصر اولتمه سى احتياجات عموميه نى تضيق ايدر .
اوندماعدا زواند استهلاكانه خدمت ايند و بونلر
مشروعى اودرجه مشكوكدر كه اونلر دن فاصله
درجده و برى طر ح اولتمه سى هيچ بر كمه نى ريخيده
اغز . هيچ بر نظريه اقتصاديه مخالف كلر .

بر مدت زواند و بر يكلرى اوروپا نك اكثر
مالكنده خزنه ماله طرفندن تحصيل وجايت
اولتمه سده صوك زمانارده هان هر طرفده بو و بر يكلر
بلده يره ترك ايدلشدر .

ايسته برده دنى شهراماتى زوانده لائق وجهه
و بو يوك مقياسده و برى طر ح ايتمكه تثبيت ايدرسه
بوكون باره سئلى يوزندن اهل اينديكى وظائف
ايفاسنه قارشوناق اوليه ليك جك وسائط ماله نك قسم
كلبىي ثابته موقوف اولور ، و بو صورتله هم باره سئلندن
دولاي ايفايده ميديكى بر چوق وظائفى كال موقبله
تطبيق ايدمه بيلير . هم ده حرب قازايجرى يوزندن
حاصل اولان اسرافا نك بر قسنه مانع اولور .

بو و بر يكلر خاطره كان بعضارى برز بر كوزدن
كيچرك فائده دن خالى دكلدر :

١ — اوروپاده زواند و بر يكلرينك اكه معروف
و مناشرى حيوان و غربه و بر يكليدر . بوكون غربه ،
حرب زنكيى اولان صاحبه لافال سنده ١٥٠٠-١٠٠٠
ايرايه مال اولور . بلده ، غربه قولانق ايستنه
زنكييلردن بوزد و بوزو بر كى سنده ١٥٠٠-١٠٠٠
ايراد و برى آليسره يك حق بر حركت اولور .
ايسته بو يوزدن شهراماتى ايچون ٥٠-٢٠ بياكليرا
واردات تخمين اولنورسه هيچ مبالغه ايدلش اولز .

٢ — خدمه و بر يكلسى — بردن زياده خدمه
استخدام ايدلر نه يوزده يوز و بلكه ده زياده
و بر كيه تابع طوله ليدير . بوكون استانبوله بردن
زياده خدمه قولانان يوزلرجه عالمه واردد . بونلر ده
ايكيهش ايرج يوز ليرا و برى طر ح اولنورسه

سنده يوز ويا ايكي يوز بياكل ليرا واردات حاصل
اولور .

٣ — اورنه حالدن فاصله بو يوك ، مكلف ، خانه لره
اقامت ايدلر هيچ اولنورسه و بر دكلرى بدل ايجارلر
نستبنده و بر كيه و برمه ليدير .

٤ — آلتوندن و كوش آوانى ، مجوهرات ،
مزيات ، خاليلر اييكل و بو كى زنكييله مخصوص
اشيا هيچ اولنورسه قيمتلى نستبنده و بر كيه تابع
طوتولمايدير .

٥ — مكيفات و بر يكلسى . اورنه حالى آتملر
قولانداقلى سيغاره دن ده يوكك نودن سيغاره لره
يك قيمتلىك هيچ اولنورسه برمنى درجه سنده و بر كى
طر ح ايقه ليدير . بوكون سيغاره مرقايلرى و بر كى
نودن سيغاره لره ايجون سنده بيكلر جه ليرا و بر يورلر .
فقط بو ياره لر رئينك جيب احتكار نه كيريور .
بو ياره لر دوغريند دوغرى به شهراماتى خزينه سته
كيرسه سيغاره مرقايلرى ذاتاً و بر كمده اولداقلى
ياره لر كى مئتنى مع المنونيه و بر رلر . بونك كى
ديكر بر طاق مكيفات ده واردركه اوفق ويا بونك
مقياسده و بر كيه موضوع تشكيل ايدمه بيلير .

٦ — ذوق و بر يكلرى . مثلا قلابلر قلوب
ايچون آونه بدل اولدني كي شهراماتى ايچون
دنى هيچ اولنورسه آونه بدل نستبنده و بر كى
و برمه ليدير . قلابلر ده كى او بونيجلر دنى قلوب و بر دكلرى
عالمدا نك بر ايكى مئتنى و بر كى اوله رق ايجيرمايدير .
تياتر و لردن ، سينما لردن قهوه استهلاكانلر دن دنى
عنى مقياسده و بر كى آلتى لازمكلىر .

اوله بو كى ذوق محللر دن مدافعه ماله و بو كى
مؤسسه لر ايچون اوتو يكر ميتش ياره تحصيله تثبيت
اولدني زمان استكنكار اولمشدى . حال بوكون
ذوق محللرى ، فيثانلرى بر قاج مثل آرتيرديلر ،
مشتريلا اكييليور . طوقا نايان ، پدرا بالاس كى قهوه لر
مشروياتك فيثانلرى سكر اون مثل آرتيرديلر ، نه
مشتريلا آقبن آقبن كايور . هيچ شبهه بو كى سكر
اون مثل ده و بر كى علاوه اولسه نه مشتريلا
اكسيك اوليه جقدر . اوله بيله بوكا ناسف ايدمه جك
چوق آدم بولتميه جقدر .

٧ — آله لر كى صيفيه محللر نه الهى آلتش
ليرادن فاصله بدله ايجار ايدلن اولرك مستاجر لره
نه هيچ اولنورسه بدل ايجارلرى نستبنده و بر كى
طر ح اولتمه ليدير . و بوصيفيه لره سيروسفر ايدمه جك
بو يليردن يعنى يوتون سته صيفيه محللر نه اوطور ميان
بو يليردن ايكى مئتنى نقليه اجرنى آلتى لازمكلىر .

ايسته بونلر ، ايكل نظره خاطره كان زواند
و بر يكليدر . يالكلر بونلر دن شهراماتى ايچون لافال
٤٠٠-٥٠٠ بياكل ليرا درجه سنده واردات ثابتن
ايتك قابلد . ده زياده تدقيق اولنورسه بونك
كى ده بر چوق و بر كى منابى بولنه ليك جك محققدر .
بو زواند و بر يكلر دن مأمول اولان فائده ايكى
نوعدر . اول خلق طبقه لر ينك احتياجاتى تسويه

مدار اوليه ليك جك كللى منابع واردات استحصا
اولنور و ثانياً بوكون و قوعوبولنده اولان اسرافات
بو كى آغبر و ريكلر سايه سنده هيچ اولنورسه ياره
بارى ، ايتروبو صورتله استهلاكانك تسبيق و تنظيم
بولنده مبر هر خطوه آلتش اولور .

نكي آيب

مُقَرَّر

قارده مبر

كجه ... اسمر اودانك لوشقارنده ،
بياضلره اورتولن بر كوشه ميسك .
بكيوم ، بر دوداق : قور تولدى ! ده سين .
عزون كولكلر دولو ياندنيك اودا ..

بعض بو كولكلر ك آراسنده بن
يافاقله آكيلوب ديليلوب آمه ..
خيالى كجه دن دوغور صباح .
بر هيفريق سيزيور صانكه ايجندن .

حمار آراسنده سوزوك كولرك ؛
پريشان دوداقلر نغمه سز ، سولوق ..
بخمرك آى بياض ايمدى چوجوق
نچين كولكله داليور هپ دهرن ، دهرن

سن باجه مرده آجان يكانه كليك .
كوزهل ، قورمال ماچلرك نچين پريشان ؟ ...
هر زمانى اون سنك روكدن طاشان
قهقهه كله كولده ، آمه ، ايجز كولسون .

« اويابر ! » قورفوسيله آلرم تيركه ،
اوقشايورم كوچون ميناك آلتى :
وجوديك قارده شم آتش هربانى .
قاجيورم اودا كدن بن آينه يرك ...

واوراده بوغولان بو كوز ياشلرى ،
قودورمش سيللر كي ، آقيور بدن .
آى صحنى بر زمان روچه كولن ،
شيدى لارك صارى ، وجودك صارى !

شيدى بر سن چاغريور ايجردن بن :
- كل ، دييورلر ، قارده شك آجلى اترق ..
طيقان كوكسده بر چوق هيفريق ،
فوشيورم قارده شم كورمه سنى .

شرق سويليور دك ، آمه ، زوالى چوجوق
دكلى ، آكاشمديك چكديكميزى
قورزارمق ايسته ك زهرمن بزي ..
لا كن نه قارده شم نقش سولوق !